

METHODII PATRIARCHAE

ET IGNATII PATRIARCHAE CARMINA INEDITA

EDIDIT

LEO STERNBACH.

ACCEDIT

APPENDIX CRITICA DE IOANNE EUCHAITENSI.

SEORSUM IMPRESSUM EX COMMENTARIIS SOCIETATIS PHILOLOGAE LEOPOLITANAE,
QUIBUS INSCRIBITUR »Eos«, VOL. IV., P. 150—163.

LEOPOLI.
SUMPTIBUS SOCIETATIS PHILOLOGAE.
TYPIS E. WINIARZ.
1898.

188549
III

44/104
2/200

Methodii patriarchae et Ignatii patriarchae
carmina inedita.

Georgii Pisidae epigramma CVI. ('Wiener Studien' vol. XIV. — 1892 — p. 66) in codice praestantissimo (M = Paris. Gr. n. 690 Suppl., membranac. in 40, saec. XII.) Anecdota excipiunt (f. 117^r sq.), quae quidem lucem desiderare videantur.

I. Μεθοδίου πατριάρχου εἰς τὴν εἰκόνα
τῆς Χαλκῆς.

- Σοῦ, Χριστέ, τὴν ἄχραντον εἰκόνα βλέπων
σταυρόν τε τὸν νῦν ἐκτύπως εἰργασμένον
τὴν σὴν ἀληθῆ σάρκα προσκυνῶν σέβω·
Λόγος γὰρ ὢν τοῦ Πατρὸς ἄχρονος φύσει,
5 ὄθεν σε καὶ γράφοντες ἐν τοῖς ἐκτύποις
οὐ τὴν ἄῤῃλον συμπεριγράφω φύσιν·
γραφῆς γὰρ αὕτη καὶ παθῶν ἀνωτέρα
τὴν δ' αὖ παθητὴν σάρκα σου γράφων, Λόγε,
ἀσυμπερίγραφόν σε τὸν Θεὸν λέγω.
10 Ἄλλ' οἱ μαθηταὶ τοῦ Μάνεντος δογμάτων,
οἱ τὴν δόκησιν φληναφοῦντες ἀφρόνως,

A dnotatio critica: I.) 2 σταυρόν τε M || 4 ὢν] nominativus absolutus hoc loco suspicionem movet; equidem εἶ scripserim || 5 γράφοντες] = γράφων cf. v. 8; sed fortasse γράφων μὲν delitescit || 9 inc. f. 117^v || 10 sqq. perperam a praecedentibus

- ὡς φάσμα τὴν σάρκωσιν, ἀκλεῶς Λόγον
 μὴ προσβλέπειν φέροντες εἰκονισμένον,
 θυμῷ βρέμοντι καὶ λεοντείῳ θράσει
 15 τὴν σὴν καθεῖλον πανσεβάσμιον θέαν,
 πάλαι γραφείσαν σεπτόμορφον ἐνθάδε.
 Ὡν τὴν ἄθεσμον ἐξελέγξασα πλάνην
 ἄνασσα Θεοδώρα, πίστεως φύλαξ,
 σὺν τοῖς ἑαυτῆς χρυσοπορφύροις κλάδοις,
 20 τοὺς εὐσεβεῖς ἀνακτας ἐκμιμουμένη,
 ὑπὲρ δὲ πάντα εὐσεβεῖς δεδειγμένη,
 ταύτην ἀνεστήλωσεν εὐσεβοφρόνως
 ἐν τῇ παρουσίᾳ τῶν ἀνακτόρων πύλῃ
 εἰς δόξαν, εἰς ἔπαινον αὐτῆς καὶ κλέος,
 25 εἰς εὐπρέπειαν τῆς ὅλης ἐκκλησίας,
 εἰς πᾶσαν εὐδόωσιν ἀνθρώπων γένους,
 εἰς πτώσιν ἐχθρῶν, δυσμενῶν καὶ βαρβάρων.

II. Εἰς τὸν σταυρόν.

Τὸ ζωοποιὸν καὶ σεβάσμιον ξύλον,
 ἐν ᾧ πέπονθε σαρκικῶς ὁ Δεσπότης,
 πᾶσι πρόκειται προσκνητόν, ὡς θέμις,
 χρυσοστολισθὲν Μιχαὴλ θείοις πόνοις,
 5 φρουρόν κραταῖον ἐν βίῳ κεκτημένον. —

III. Στίχοι Ἰγνατίου εἰς τὸν Λάζαρον καὶ εἰς τὸν πλούσιον.

Ἀνὴρ τις ἦν μέγιστος ἐξυφρασμένην
 στολὴν ἔχων ἑξάλλον ἐξ ἀλουργίδος,
 βεβαμμένην μάλιστα, βύσσινον πάλιν
 ταύτην δ' ἔβαλλε πικρά, καὶ καθ' ἡμέραν

sejungit M || 12 Λόγον] λέγων M || 13 φέροντες] φέρον M; expectatur tamen ἔχοντες vel σθένοντες || 14 θυμῷ — λεοντείῳ M || 16 adiectivum σεπτόμορφος desideratur in lexicis || 21 εὐσεβεῖς] εὐσεβής? || δεδειγμένη] δεδεγμένη M || 23 τῇ παρουσίᾳ — πύλῃ M. —

II.) 1 το M || 4 χρυσοστολισθὲν] χρυσοστολισθῶ? Verbo χρυσοστολιζῶ caret The-saurus, adiectivum χρυσοστόλιστος (cf. λαμπροστόλιστος, φωτοστόλιστος) ex auctore sequi-oris aevi excitat Cumanudes, Συναγωγὴ λέξεων ἀθησαυρίστων p. 377 || 5 βίῳ M || κεκτη-μένον] κεκτημένος M. —

III.) 1 ἀνὴρ τις M || μέγιστος] μέγιστον M || 2 ἐξάλουργίδος M || 3 βύσσινον M || 4 καθ' ἡμέραν M. —

- 5 χαίρων ἐτρόφα μηδενὶ δοῦναι θέλων
 τὶ τῶν ἐαυτοῦ, σκληροκάρδιος πέλων.
 Πτωχὸς δέ τις Λάζαρος ἠναγκασμένος
 πρὸ τῶν πυλῶν ἔκειτο τῶν τοῦ πλουσίου,
 θέλων γεμίσει τὴν ἐαυτοῦ κοιλίαν
- 10 ἐκ τῶν περιπτῶν τῆς τραπέζης θρουμάτων
 παρείχε δ' οὐδεὶς· ἀλλὰ γ' αὐτοῦ καὶ κύνες
 τῶν τραυμάτων ἤπτοντο τῶν τοῦ Λαζάρου.
 Καὶ ταῦτα πάσῃων νουνεχῶς ἐκαρτέρει
 τούτου δὲ λοιπὸν τὸν βίον λελοιπότος
- 15 ἤνεγκαν αὐτὸν ἄγγελοι κεχαρμένον
 πρὸς κόλπον ἀνδρὸς Ἀβραὰμ φιλοξένου,
 λαβεῖν ἀμοιβὰς τῶν ἀπίρων τραυμάτων.
 Καὶ τὸς ἐκεῖνος ὁ θρασύγνωμος μέρος
 ἀπῆλθεν, οἴμοι, φορτίων πεπλησμένος
- 20 πρὸς χῶρον οἰκτρὸν καὶ κατεζοφωμένον.
 Ἄρας δὲ τοίνυν ὄμμα συντετριμμένον
 βλέπει κατηφές τὸν ποτε πρὸς τὴν θύραν
 αὐτοῦ τὸ πρόσθε Λάζαρον συνηγμένον
 ἐν ταῖς Ἀβραὰμ χερσὶν ἠγκαλισμένον
- 25 φωνὴν δὲ ῥήξας καὶ στενάξας ἐκ βάθους
 τοιαῦτ' ἔφασκεν Ἀβραὰμ πάτερ, πάτερ
 ὄρας με τὸν δύστηνον ἐκτετηγμένον
 καὶ πρὸς μόνην βλέποντα τοῦ πυρὸς φλόγα;
 ὅς συμπαθῆς σῶσόν με τὸν τεθλιμμένον
- 30 καὶ πέμψον ὡς εὐσπλαγχνος Λάζαρον τάχος,
 ὅπως δροσισμὸν τῇ κατεξηραμμένη
 γλώσση βραβεύσῃ καὶ πραῦνῃ τοὺς πόνους,
 οὓς μοι προεξένησεν ὁ βραχὺς βίος
 καὶ σπεῦσον, εἰσάκουσον, Ἀβραὰμ πάτερ,
- 35 καὶ μὴ βραδύνης δυστυχοῦντά με βλέπων

5 μηδενί] μηδενός M || 6 τίτων ἐαυτοῦ M || 18 θρασυγνωμος M; vox nostra lexicis acce-
 dat || 22 τὸν ποτέ M || 27 ὄρας M || 29 ὡς] ὁ M || σῶσον M || 31 τῇ κατεξηραμμένη M ||
 32 γλώσση βραβεύση M || πραῦνη M || 35 βραδύνης M || δυστυχοῦντα M || 36 τῇ τσσαύτῃ

- ἐν τῇ τοσαύτῃ τοῦ πυρὸς παρεκτάσει.
 Εἶπε δ' Ἀβραάμ συμπαθῶς τῷ πλουσίῳ·
 'μνήσθητι, τέκνον, κρειττόνων τῶν ἐν βίῳ
 40 πόσων κατετρώφηςας, ὡς καὶ Λάζαρος
 πολλῶν κακῶν εἴληφε τὴν καταγίδα·
 καὶ νῦν μὲν οὗτος ἐκδυσωπεῖται λίαν,
 σὺ δὲ στενάζεις μυρίων τολμημάτων
 εὐρεῖν θέλων λύτρωσιν, ἀλλ' οὐ συμφέρει
 μεταξὺ δ' ἄμφω χάσμα μακρὸν τυγχάνει,
 45 ὅπως δύνωνται μηδαμῶς οἱ ἐνθάδε
 περᾶν ἐκείσε δραστηκῶς παρ' ἀξίαν,
 μηδ' οἱ ἐκεῖθεν προσπερῶσιν ἐνθάδε.'
 Πάλιν πρὸς αὐτὸν ἐξαμείβεται στένων
 'πάτερ, δυσωπῶ τοῦτον εἰς πατρὸς δόμον
 50 ἀποσταλῆναι· πέντε γὰρ κασιγνήτους
 ἐκεῖ λέλοιπα· μὴ κατέλθωσι τέως
 εἰς τοῦτον αὐτὸν τὸν τόπον τοῦ βασάνου'.
 Ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ γλυκόστομος γέρον·
 'ἔχουσιν οὗτοι τὸν λαλοῦντα Μωσέα
 55 καὶ τοὺς προφήτας τοὺς ἐρασμιωτάτους·
 αὐτῶν ἀκουσάτωσαν.' Εἶπε δ' αὖ πάλιν·
 'οὐκ οὖν, Ἀβραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἐκ τάφου
 ἔλθῃ πρὸς αὐτούς, τότε πεισθῶσι πλέον'.
 Εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀβραάμ πάλιν τρίτον·
 60 'εἰ Μωσέως, ἄνθρωπε, τοῦ λαλουμένου
 καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἐπίσθησαν νόμοις,
 οὐδ', ἂν τις ἤκη νεκρὸς ἐκ τῶν ἐνθάδε
 πρὸς τὸν βίον, πείσειεν αὐτῶν τὰς φρένας.' —
 'Ἡμῖν δ', ἀδελφοί, τοὺς πένητας καὶ ξένους
 65 τοὺς ἀστείους τε καὶ λίαν παρειμένους
 παρηγορεῖν δόξωμεν· ἔστι γὰρ πρόβλεπον

καὶ μὴ παραβλέψαντες αὐτῶν τὴν βίαν
 στυγνοὶ πορευθεῖημεν ἐξοφωμένοι,
 ὅπου τὰ κρυπτὰ τῶν κακῶν πεπραγμένων
 70 εἰς προὔπτον, εἰς ἔλεγχον ἔρχονται τότε. —

IV. Στίχοι εἰς τὸν ἅγιον Εὐστράτιον.

Εἴληφε πεντὰς μαρτύρων πέντε στέφη,
 ὁ δ' Εὐστράτιος πέντε λαμβάνει μόνος·
 Ἑλληνικὴν ἤλεγξε μυθοπλασίαν,
 ἤγρευσεν Εὐγένειον, ἤσκησε στόμα
 5 τὸ Μαρδαρίου πρὸς δικαστὴν ὀξέως,
 ἔρῴωσε τὸ φρόνημα κάμων Ὀρέστον
 πρὸς τὴν ἑέουσαν καὶ σιδηρέαν φλόγα.
 Καὶ ταῦτα πράξας καὶ παρ' ἐχθροῖς τυγχάνων
 αἰδοῦς ὁ κλεινός, ἀλλὰ τῆς προθυμίας,
 10 ἄκοντα τὸν τύραννον ἔλκει ποικίλως
 τὴν ψῆφον αὐτῷ τὴν δοκοῦσαν θεσπίσαι
 καὶ πρὸς τὸ πῦρ ἔσπευσεν ὡς πέμπτον στέφος.

V. Εἰς τοὺς ἁγίους πέντε.

Οὓς καὶ τρόπος συνήψεν εἰς ἓν καὶ πόθος,
 κάτω δὲ γῆ συνθεῖσα κοινῇ τὴν κόνιν,
 καὶ ναὸς οὗτος καὶ Βασιλείου πόθος
 εἰς ἓν συνάπτει καὶ γραφῇ καὶ καρδίᾳ.
 5 Πένταθλε πεντὰς καὶ μονὰς τοῖς πνεύμασι,
 πένταθλε πεντὰς ἰλέου τὸν Δεσπότην.

VI. εἰς τοὺς αὐτοὺς.

Οὓς ἡ τυραννὶς πρὶν διῖστα τῷ τόπῳ,
 συνήψε. δ' εἰς ἓν Χριστός, ἀλλὰ καὶ τρόπος,
 νῦν κατὰ καλῶν πίστις, ἀλλὰ καὶ πόθος,
 εἰς ἓν συνάπτει καὶ γραφῇ καὶ καρδίᾳ.

IV.) lem. τὸν ἅγιον Εὐστράτιον] τοὺς ἁγίους πέντε M, propter 1 || 3 ἑλληνικὴν M || 9 τῆς] malim: καὶ || 11 αὐτῷ M.

V.) lem. ἁγίους πέντε] αὐτοὺς M; cf. ad n. IV. || 1 πόθος] πόλος M, sed πόθος primitus exaratum erat cf. VI 3 || 2 συνθεῖσα] θεῖσα M || κοινῇ M || 4 = VI 7 || γραφῇ M || καρδίᾳ M.

VI.) 1 τῷ τόπῳ M || 3 κατακαλῶν M || 4 γραφῇ — καρδίᾳ M.

VII. Εἰς τοὺς μ' μάρτυρας.

Τῶν εἰκόνων θέλγεις με τοῖς σοφοῖς λόγοις·
 θέλξον με λοιπὸν πράγμασι τῶν μαρτύρων
 ποθεῖς μαθεῖν τρόπαια καινὰ μαρτύρων;
 ὄρα γραφάς, ἔκουε καὶ καινοὺς λόγους·
 5 λαμπρὰ κατ' ἀνδρῶν ἡ μάχη τῶν κτισμάτων
 ἤττητο μὲν γῆ καὶ τὰ τῆς γῆς ῥαδίως,
 ὕδωρ δὲ τούτους εἶχε καὶ συνεκρότει
 ἄνωθεν ἀήρ καὶ κρυμοὶ πρὸς τοῖς πάγοις·
 τῶν σωμάτων ἡ ῥῆξις, οὐ τῶν πνευμάτων·
 10 τὸ πῦρ τέταρτον εἶχεν, ἀλλ' οὐδὲν πλέον·
 τὸ πῦρ γὰρ αὐτῶν ἐκράτει τῆς ἀνδρίας.
 Οὕτω δραμόντες τὴν κάτω πᾶσαν κτίσιν
 πρὸς τὸν ἄνω τρέχουσιν οἱ νικηφόροι.

VIII. Εἰς τοὺς αὐτούς.

Εἰ σάρκες εἰσὶ, πῶς φέρουσι τοὺς πόνους;
 εἰ χρωμάτων μόρφωσις, οἱ πόνοι πόθεν;
 ἢ σαρκὸς ἐκτὸς καὶ πνοῆς πάντα γράφει
 πάθῃ τὰ σαρκὸς καὶ πνοῆς ὁ ζωγράφος;

IX. Εἰς τοὺς αὐτούς.

Ὅρας ἀθλητῶν τὴν ξένην στρατηγίαν;
 κατὰ κρυμοῦ πῦρ ἀνταγῆσαν ἀνδρίας,
 τὸ στερόδον ἀντέστησαν ὡς πρὸς τοὺς πάγους.
 Ὡς εἶδον ἐκπεμφθέντα καὶ πόλου στέφη,
 5 ἐξησθένησαν οἱ πόνοι πρὸς τοὺς πόθους.

X. Εἰς τοὺς αὐτούς.

Ὡ μαρτύρων ἀθλησις οὐ πληρουμένη·
 αἰεὶ τὸ ῥίγος, ἀλλ' αἰεὶ καὶ τὰ στέφη
 ἐν ἀργύρῳ παγέντας ὡς ἐν κρυστάλλῳ
 ῥιγῶσι πλὴν φέρουσιν οἱ στεφεφόροι. —

VII.) πράγμασι] cf. IV 51 κατέλθωσι τέως || 6 ραδίως M || 8 inc. f. 118^v.

VIII.) 3 ἦ] ἦς M a m. pr.

IX.) 1 ῥαῖς M || 2 κατακρυμοῦ M || τοὺς πάγους] τὰς πάγας M cf. VII 8.

X.) 3 ἀργύρω M || κρυστάλλῳ M || 4 ριγῶσι i. e. refrigerant.

Carminum I et II auctor est Methodius Syracusanus, qui per quattuor annos (843—847) patriarchae Constantinopolitani solium obtinuit. Orthodoxiae defensor acerrimus (cf. Act. Sanct. Iun. vol. II. p. 960 sqq.) Theodoram, procuratricem regni (842—856), celebrat (I 18), quod una cum filiis (v. 19) Christi imaginem ab iconomachis sublatam (v. 10 sqq.) in porta palatii (v. 23) sive potius in porta vestibuli (cf. lemma εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Χ α λ κ ῆ ς cl. Procopio de bello Pers. I 24 vol. I p. 127, 20 sqq. Dindorf et de aedif. I 10 vol. III p. 20, 3 sq.) reponi iusserit, tum Michaeli III (842—867) crucem in publico expositam (II 3. laudi ducit.

Carmen III composuisse traditur Ignatius neque dubitari potest, quin de Ignatio Niceta cogitandum sit, qui Methodio mortuo in patriarchatum evector undecim annos (847—858) in officio erat, tum novem annorum spatio interiecto (858—867) Photii successor extitit (867—878) ¹⁾. Ad eundem auctorem etiam reliqua poemata redire et sermonis usus et metri ratio probant ac iudicii fidem facit Basilii nomen (V 3), siquidem Basilius Macedo (867—886) intelligitur. Adde quod ultimum carmen versus Ioannis Euchaitensis excipiunt, quorum auctor diserte memoratur (εἰς τοὺς ἀδελφούς τοῦ μητροπολίτου Εὐχαΐτων).

A p p e n d i x e r i t i c a

de Ioanne Euchaitensi.

Ignatianis hoc subiungitur carmen f. 118v :

*Χειμῶν τὸ λυποῦν, σὰρξ τὸ πάσχον ἐνθάδε
προσσχῶν ²⁾ ἀκούσεις καὶ στεναγμὸν μαρτύρων
εἰ δ' οὐκ ἀκούσεις ³⁾, καρτεροῦσι τὴν βίαν
πρὸς τὰ στέφῃ βλέποντες, οὐ πρὸς τοὺς πόνοις.*

¹⁾ Ignatii vitam a Niceta Paphlagonie scriptam habes in Mignei Patr. Gr. vol. CV p. 487 sqq.

²⁾ Ita scripsi pro προσσχῶν cf. Ioannes Euchaitensis 2, 3 p. 2 (Lagarde) πρόσ-σχωμεν, 91, 1 p. 45 πρόσσχες.

³⁾ οὐκ ακ, ^{οὐ} M.

Ac lemma quidem εἰς τοὺς αὐτοὺς μητροπολίτου Εὐχαΐτων nihil dubij relinquit, quin Ioannes Mauropus, Euchaitorum metropolita, significetur, Constantini IX. Monomachi (1042—1054) aequalis. Eius reliquias post Matthaeum Bustum (Etonae 1610 = Patrol. Gr. vol. CXX — 1880 — p. 1051 sqq.) publici iuris fecit Paulus de Lagarde, (Abhandlungen der königlichen Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen, hist. - philol. Cl. vol. XXVIII — 1881 — p. 1 sqq.), nostrum vero epigramma neque editio princeps neque editor Gottingensis suppeditat.

Manuelis Philae fetum adgnoscat memoria codicis Laurentiani Plut. XXXII n. 19 f. 288v (vol. I p. 438 n. CCXLI Miller) ¹⁾, quam futilem esse et commenticiam vel inde apparet, quod Philae vita in Michaelis VIII. Palaeologi (1261—1281), utriusque Andronici (II: 1282—1328; III: 1328—1341) et fortasse Ioannis Cantacuzeni (1341—1355) tempora cadit, cum codex Parisinus Comnenorum aevo exaratus sit; adde quod liber Laurentianus Philae poematis versus a Phila plane alienos ita admiscet, ut saepius etiam poetarum nomen compareat, veluti Alexii Macrembolitae (n. CXCIX et CC p. 370; CCLII p. 449; CCLX p. 455; CCLXIV p. 457 cl. XLI 15 p. 215), Hagioanargyritae (CCXVIII p. 430), Andreae Lopadiotae (CCXXVIII p. 433), (Theodori) Prodromi (CCXLII p. 438; CCLIII—CCLV p. 449 sq.; CCLIX p. 445). Quae cum ita sint, in codicis M auctoritate adquiescendum esse puto, neque ullum scrupulum codex Parisinus Gr. 2991 A (chartac. in 4°, anno 1420 scriptus; mihi P) inicit, ubi epigramma nostrum ²⁾ sine auctoris nomine f. 372r occurrit, hisce versiculis circumsaepitum:

1. *Μωσῆς περᾶ θάλασσαν ἀβρόχῳ δρόμῳ,
Αἰγύπτιος δὲ τοῖς κύμασιν ἐκρύβη.*
2. *Ἔχει πάχος τι ³⁾ καὶ τὸ χροῶμα, ζωγράφει,
πρὸς τὸ σκιῶδες σῶμα τῆς Αἰγυπτίας.
ταύτην πρὸς ἐμφέρειαν εἰ θέλεις γράψαι,
ἀφείς τὸ χροῶμα γράψον εἰς αὐλίαν
εἰ δ' οὐκ ἐφικτὸν τῆς τέχνης ἡττωμένης,
τῆν ζῶσαν ὡς εὐλον ὕλη μὴ γράφει.*

¹⁾ Lemma est: εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα, v. 2 itidem προσχῶν habes, tum στεναγμούς, v. 3 ἀκούση legitur (de ἀκούσεις cf. 4, 11 p. 4).

²⁾ Lemma: στίχοι εἰς τοὺς ἁγίους μ adscriptum est; v. 2 sq. in unum coaluerunt: προσχῶν δ' ἀκούσεις, καρτεροῦσαι τὴν βίαν, v. 4 τὴν χροῶμα pro τοὺς πόρους extat.

³⁾ τί P; inscriptio carminis est: εἰς τὴν ὄσαν Μιχαὴν τὴν Αἰγυπτίαν.

Quorum carminum prius mihi quidem aliunde non innotuit, alterum Philae codex Laurentianus f. 289^r n. CCXLIII (p. 438 sq. Miller) adsignat:

Ὁ νοῦς τὸ σῶμα πρὸς πόλον βιάζεται,
ἢ γῆ καθέλκει δεικνύουσα τὴν φύσιν,
Θεὸς δικάζων ἀέρος κρεμᾶ μέσον.

Τί τάχα θάπτεις, Ζωσιμᾶ, τῆς Μαρίας;

5 τὸν νοῦν; τὸ φῶς ὑψωσε τῆς Θεωρίας
τὸν χοῦν; τὸ πῦρ ἐφλεξε τῆς ἀσιτίας
σκιὰν μόνην κάλυπτε τῆς Αἰγυπτίας.

Ἔχει πάχος τι καὶ τὸ χρῶμα, ζωγράφει,
πρὸς τὸ σκιῶδες σῶμα τῆς Αἰγυπτίας:

10 εἰ γοῦν πρὸς ἐμφέρειαν ταύτην ἐγγράφεις,
ἀφείς τὸ χρῶμα γράφει πρὸς αὐλίαν
εἰ δ' οὐκ ἐφικτὸν τῇ τέχνῃ οὕτω γράφειν,
τὴν ζῶσαν ὡς αὐλον ὕλη μὴ γράφει.

Σκιὰν σκιᾶς ἔγραψας, ὦ χεῖρ ζωγράφου

15 σκιὰ γὰρ ἦν τὸ σῶμα τῆς Αἰγυπτίας,
λεπτυνθὲν ὡς αὐλον ἐξ ἀσιτίας
καὶ θαῦμα λοιπόν, πῶς σκιὰν σκιᾶς γράφεις.

Sed Laurentiani memoriam codex a Creuzero (ad Plotin. de pulcritud. p. 224 sqq.) adhibitus labefaciat et convellit, quiquidem toto poemate in quattuor poematia dissecto (v. 8—13; 1—3; 4—7; 14—17) versus 1—13 Prosucho vindicet, Philae vero ultimam tantummodo particulam concedat. Ac revera desideratur continuatio seriesque sententiarum, ut alia ex alia nexa et omnes inter se aptae colligataeque videantur, momentum autem rei Nicephori Prosuchi codices faciunt a Maximiliano Treu excussi¹⁾. Secuntur in M epigrammata quinque:

¹⁾ Programm des königl. Friedrichs - Gymnasiums zu Breslau 1893 p. 46: in censum veniunt praeter librum Creuzerianum (C) codex Vatic. Gr. 1126 (V), quem ego quoque in manibus habui, et Barberinus Gr. I 74 (B). Epigrammatum quidem ordo cum C conspirat (8—13; 1—3; 4—7), haec vero scripturae varietas occurrit: 4) τάχα] δήτα BVC || θάπτεις] θάψεις BVC || v. 5 et 6 sedes permutant in BVC || 5) ὑψωσε τῆς Θεωρίας] ἤστραψε τῆς Θεοπίας BVC || 8) τ] τί BV || ζωγράφει] ζωγράφος ex V ego enotavi || 10) εἰ γοῦν πρὸς ἐμφέρειαν ταύτην ἐγγράφεις] ταύτην πρὸς ἐμφέρειαν εἰ γράψαι

1. Εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Γεννώσιν ἄρτι τὴν σελήνην ἀστέρες·
καὶ γὰρ σελήνη τέξεται τὸν φωσφόρον ¹⁾
καὶ ἡ σελήνη θυγάτηρ τοῦ φωσφόρου·
τὰ τοῦ φύσει γὰρ δημιουργοῦ καὶ φύσει ²⁾
ἀντιστρόφως ἔχουσιν ὡς πρὸς τὴν φύσιν.

2. Εἰς τὴν αὐτὴν ἄλλοι.

Ἐπὲρ λόγον σύλληψις, ἧς ὑπὲρ λόγον
ἡ τοῦ Λόγου σύλληψις, ἀλλὰ καὶ τρόπον.

3 "Ἄλλα. ³⁾

Ἐν γῆ πόλος νῦν πῆγνυται, θαῦμα ξένον·
μήτρα δὲ μᾶλλον καὶ μήτρα μείζων πόλου·
ἐκ θαύματος δὲ θαῦμα μείζον θαυμάτων
μήτρα συνέξει δημιουργὸν τοῦ πόλου.

4. "Ἄλλα.

Ἡ παρθένου σύλληψις οὐκ ἐκ παρθένου,
ἡ τοῦ Θεοῦ σύλληψις ἐκ τῆς παρθένου·
τὸ θαῦμα γεννᾷ θαῦμα μείζον θαυμάτων·
πάντων καλῶν σύλληψις ἡ σή, παρθένε.

Θέλεις BVC || 11) γράφει] γράφον BVC || πρὸς] εἰς BV || 12) ἐφικτὸν] ἀφικτὸν C || τῆ
τέχνη οὕτω γράφειν] τῆς τέχνης ἠτιωμένης. — Ceterum in Philae ipsius versibus (14—17)
memorabilis est codicis C varietas: 16) ἄυλον] ἄσαρον || 17) λοιπὸν] καινόν, ubi ἄσαρον
confirmat Philes vol. I p. 33 n. LXXI:

σιαν̄ σιᾱς ἔγραψας, ὦ χεῖρ ζωγράφου·
σικιὰ γὰρ ἦν τὸ σῶμα τοῦ Χρυσσοτόμου,
λεπτυνθὲν ὡς ἄσαρον ἔξ ἀσιτίας·
καὶ θαῦμα τοῦτο, πῶς σικιὰν σιᾱς γράφεις.

Se ipsum igitur poetaster compilavit cf. etiam vol. I p. 36 n. LXXX:

σικιὰν σικῑας ἔγραψας, ὦ χεῖρ ζωγράφου·
σικιὰ γὰρ ἦν τὸ σῶμα τῆς Αἰγυπτίας·
ἢ μᾶλλον, ὡς ἂν ἀκριβῶσω τὸν λόγον,
ἀπὸ σικῑας ἔγραψας ὑλικὸν πάθος. —

1) Cf. Ioannes Geometra in Crameri Anecd. Paris. vol. IV p. 296, 8 (Anthol. Gr. Append. III 342, 8 Cougny) ἐκ τῆς σελήνης τίκεται νῦν φωσφόρος.

2) Versu 4. carmen claudit M, versus 5. lemme: εἰς τὴν αὐτὴν ἄλλοι ornatus ad sequens epigramma trahitur.

3) "Ἄλλα ad v. 2 comparat, siquidem v. 1 poemati praecedenti adnectitur.

5. *Εἰς ἁγίους ἀποστόλους τελειομένους.*
Τὴν γῆν δραμόντες οἱ μαθηταὶ Κυρίου
καὶ πᾶν σαγγενεύσαντες ἐν λόγοις ἔθνος,
βάπτισμα βαπτισθέντες ἐκ τῶν αἱμάτων,
ὑπόσχεσιν λαβόντες ἐκ τοῦ Δεσπότου,
πρὸς τὸν πόλον τρέχουσιν ὡς πρὸς τοὺς θρόνους.

Quodsi lemmata in iudicium vocantur, Ioannes Mauropus videtur denotari; nec tamen obloquar, siquis metropolitae Euchaitensis epigrammate intexto Ignatiana continuari iudicaverit. Vt cumque res se habet, iambi inediti sunt nec luce indigni.

Subiungitur in eadem pagina (f. 118v) tractatus, cui index est: *Φιλοσοφία περὶ ψυχῆς*, itaque cum hac libri M parte non cohaerent, quae inter 'Septem sapientum vaticinia' (*προφητεῖαι τῶν ἑπτὰ σοφῶν*: f. 248v — 249r), et 'Lunae computum' (*ψῆφος σελήνης*: f. 249r) f. 249r occurrunt carmina lemmate: τοῦ μητροπολίτου Εὐχαΐτων Ἰωάννου (sic) distincta:

I.) εἰς τὸ δεσποτικὸν αἶμα [Lagarde 62 p. 35: v. 3] ἦν ἦν M || 4) τοῦτο] τοῦτο M, recte ut videtur cf. v. 5 ὅμως δὲ τοῦτο προσκυνοῦσι καὶ νόες, sed prosodia τοῦτο difficultatem parat²⁾];

II.) τοῦ αὐτοῦ εἰς πολυάνδριον [L. 42 p. 23: v. 1] *πικρὰς*] *πικρὰς* M; at cf. 2, 3 p. 2 ὡ μυστηρίου; 31, 1 p. 16 ὡ τῶν ἀπίστων καὶ ξένων *Θεαμάτων*, 37, 8 p. 21 ὡ τῆς ζημίας, ib. 10 ὡ *στρυγῶν ἀκουσμάτων*, 85, 1 p. 41 ὡ τῶν *ματῶν καὶ κενῶν φρονημάτων*];

III.) τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἑαυτοῦ τάφον [L. 40 p. 23];

IV.) ἄλλοι: πάλιν εἰς τάφον [L. 41 p. 23, ubi lemma ἄλλοι occurrit];

V.) εἰς τὸ ἁγίον αἶμα.

Θεοῦ μὲν αἶμα, τῆς δ' ἐμῆς ψυχῆς λύτρον.

[Cf. L. 62, 1 sq. ἐν οὐρανοῖς μὲν προσκυνητὰς ἀγγέλους | ἔδει τὸ λύτρον τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἔχειν cf. v. 7 *πρέπει γὰρ αὐτοὺς αἶμα τιμᾶν Δεσπότου*];

VI.) εἰς τὸν ἀκάνθινον στέφανον.

Θρασὺς κάλαμος¹⁾ καὶ Θεοῦ πλήξας κάραν.

1) *Θρασὺν κάλαμ'* ; cf. *Evang. Marc. XV 10* καὶ ἔτυπον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλᾶμψ, — in lemmate igitur offendo, de quo cf. § 17 καὶ *περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον*, carmenque in coronam spineam una cum lemmate (εἰς τὸν κάλαμον) intercidisse suspicor.

2) Cf. F. Kuhn, *Symbolae ad doctrinae περὶ διχρόνων historiam pertinentes* (*Breslauer Philologische Abhandlungen VI 3*) p. 130.

VII.) εἰς τὸ τίμιον ξύλον.

"Ἦνοιξεν, ὡς ἔνυξεν οὐρανὸς λόγγη,
τὸ τῆς καδ' ἡμᾶς σύμβολον σωτηρίας.

VIII.) τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν σταυρόν.

"Ὅργανον ἀθανάτου καὶ ζωοδότου θανάτου 1).

Nec magis cohaeret epigrammatum corolla initio manca (f. 254r — 255v), cui tractatus prosaicus de prophetis Iudaeorum (f. 251r — 253v) in fine mutilus 2) praemittitur, Ioannis Diaconi 3) vero opusculum succedit (f. 255v sqq. Ἰωάννου διακόνου καὶ μαίιστορος πρὸς τοὺς ἐπιδοιάζοντας τῇ τῶν ἀγίων τιμῇ καὶ λέγοντας μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ὠφελεῖν ἡμᾶς, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐκδημίαν καὶ ἀποβίωσιν):

I. Ἐντεῦθεν ὁ πρὶν πᾶσιν ἡγνοημένος
νῦν καὶ βασιλεῖς προσκυνητὰς ἐλκύεις 4).
ὧν ἔργον ἢ στέφουσα τὴν σορὸν χάρις,
πᾶν τερπνὸν ὕλης καὶ τέχνης πᾶν ποικίλον
φέρουσα καὶ τέρπουσα τοὺς θεωμένους·
δι' ἧς ἄριστα τὴν νοητὴν σου δίδως
δόξαν θεωρεῖν ἐν Θεῷ κεκρυμμένην,
ἕως παρ' αὐτοῦ 5) τὰ πρὸς ἀξίαν λάβοις.

= L. 19, 5 sqq. p. 10 [nimirum praeter lemma: εἰς τὸν ἄγιον Κωνσταντῖνον τὸν ἐν τῷ καμήλῳ versus exciderunt quattuor:

*Κόσμῳ νεκρωθεῖς καὶ Θεῷ ζήσας, πάτερ,
ἀπεκρούβης ζῶν καὶ θανὼν ἀνευρέθης·
κράζεις δὲ σιγῶν καὶ βοᾶς ἐκ τοῦ τάφου,
σάλπιγγα τὴς σὰς θανματουργίας ἔχων];*

1) Versus heroicos Ioannes adhibet etiam n. 101 (apud Bustum = Patr. Gr. vol. CXX p. 1196 B).

2) Itaque lacunam adgnosendam esse patet.

3) Non videtur diversus esse auctor a Ioanne Diacono, ex cuius opusculo περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον, fragmentum protulit Angelus Mai, Nov. Patr. Biblioth. vol. VI 2 (1853) p. 542 (= Patr. Gr. vol. CXX p. 1292 sqq.).

4) ἑλκύης M.

5) παρ' αὐτοῦ M.

II) εἰς τὴν Θεοτόκον θαυρούσαν [L. 20 p. 10 sq.: v. 4. τίς τίς (priore loco) M];

III.) εἰς τοὺς ἀγίους ἀναργύρους [L. 21 p. 11: v. 8) τέχνη] τέχνης M];

IV.) εἰς τὸν ἅγιον Παῦλον ὑπαγορεύοντα καὶ Λουκᾶν καὶ Τιμόθεον παρεστῶτας καὶ γράφοντας [L. 22 p. 11: v. 8) καὶ] καὶ M];

V.) εἰς τὸν ἀρχάγγελον Μιχαήλ [L. 24 p. 11 sq.];

VI.) εἰς τὸν ἀσπασμὸν Πέτρου καὶ Παύλου [L. 25 p. 12: v. 9) ἀπειλῆς] ἀπειλῆς M, sed η ex ei factum est || 11) σκέπτεσθε] σκέπεσθε M];

VII.) εἰς τὸν σωτήρα [L. 26 p. 12];

VIII.) εἰς σταυρὸν χρυσοῦν [L. 32 p. 17 sq., ubi εἰς σταύρωσιν χρυσοῦν habes: v. 2) χρυσοῦς] χρυσοῦν M, rectissime 1)];

IX.) πρὸς τοὺς ἀκαίριως στιχίζοντας [L. 34 p. 19: v. 8) καὶ μοί] καὶ μοί M || 10) καλῶ] καλῶ M];

X.) ἐπιτύμβιοι εἰς τὸν χαρτοσύλλακα [L. 37 p. 21: v. 3) σῶν] σῶς M || 12) σῶνον] σῶνον M || 15) Σητηῶν] Σητηῶν M || 18) ἔργων] ἔργοις M || 26) δύντα] δύντα M || ἔκρυψεν] ἔκρυψε M, sicuti etiam infra XIX 2 φασι pro φασιν cf. tamen Kuhn p. 77 || 45) ὁμώνυμός] ὁμώνυμός (sic) M || 47) ἡ πίτυς] ἡπίτυς M || στεναζέτω] στεναζέτω M cf. 37, 38 p. 22 et 39, 15 p. 23; sed lectioni στεναζέτω patrocinator Zachar. XI 2 ὁ λ ο λ υ ξ ἄ τ ω π ῖ τ υ ς, διότι πέπτωκε κέδρος];

XI.) ἐπίγραμμα εἰς τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Πλούταρχον [L. 43 p. 24: v. 1) εἴπερ τινὰς] εἴπερ τινὰς M || 4) γὰρ εἰσι] γὰρ εἰσι M recte || 6) ἠγγόησαν] ἐγγόησαν M];

XII.) εἰς τὴν καθημερινὴν λειτουργίαν τῆς ἀγίας Σοφίας [L. 44 p. 24];

XIII.) sine lemme [L. 45 p. 24: ἄλλοι];

XIV.) εἰς τὰς ἐγγράφους λοιδορίας τὰς κατὰ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πατριάρχου [L. 53 p. 28: v. 1) ῥίψον] ῥίψον M || 3) ἀνθρωποκτόνον] ἀνθρωποκτόνον M || 4) πληξῆς] πληξῆς M || 9) χριστοῦς] χριστοῦς M || 9) καλλονῆ] καλλονῆ M || 16) ἰατρίας] ἰατρίας M || 17) συλλαβῶν] συλλαβῶν M];

XV.) αἰνίγμα εἰς πλοῖον, ὡς ἐξ ἑτέρου [L. 60 p. 35];

1) Χρυσὸν offert etiam codex Parisinus Gr. 1630 (hombyc. in 4° min., s. XIV) f. 195^v, ubi itidem lemma εἰς σταυρὸν χρυσοῦν extat. Sequitur L. 24 p. 11 [v. 3) ταγματῶν] θαυμάτων || 8) ἔδοξε] ἔδειξε] + 17 p. 10 [quod epigramma in editione recte seiunctum a praecedenti lemma εἰς τοὺς τρεῖς ἅμα offert: v. 3) πόρρω] πέρα || ὦν] ἔν, sed ε! m. rec. in mg. || μὴ καὶ] καὶ μὴ || 6) ἄπερ φέρουσιν] ὑπερφέρουσιν]. Quae lectiones falsae sunt ad unam omnes, quod moneo propter Boissonadum, qui Ioannis Euchaitensis immemor epigrammata codicis Parisini tamquam inedita exhibuit in Anecd. Gr. vol. II p 475 sq et propter Cougnyum, qui Boissonadum exscripsisse satis habuit Anthol. Gr. (Didot.) vol. III p. 348 et 357 (lib. III n. 344 et 413).

XVI.) εἰς τὸν αὐτὸ δι' ἑτέρων ὡς ἕτερόν τι προβαλόντα [L. 61 p. 35, ubi τὸ recte ante αὐτὸ additur: v. 10) οὕτω] οὕτως M perperam. Οὕτω, non οὕτως Ioannis codex Vaticanus praebet n. 3, 27; 6, 27; 9, 6; 10, 13; 16, 10; 23, 4; 29, 14; 33, 13; 37, 7; 47, 2; 54, 72 et 119; 55, 22 et 26; 61, 10; 64, 7; 82, 7; 88, 4; 89, 29; 92, 28. 37. 86; 93, 44 et 45; 96, 3 (adde Patr. Gr. vol. CXX p. 1199 C v. 1), — οὕτως unico loco occurrit 48, 18 οὕτως Θεοῦ στέφροντος εἰς οἷδε τρόποις, ubi libri memoriam corrigendam esse mihi persuasi || 12) om. M];

XVII.) εἰς τοὺς δύο ἀγίους Θεοδώρους [L. 65 p. 36];

Δ'

XVIII.) εἰς σχέδος (sive potius εἰς χρ M) [L. 68 p. 37: v. 2) φράσσομαι] φράσσομαι: M || 4) στήσο:] στήση M || 6) δε̄ om. M claudicante metro];

XIX.) εἰς τὸ λοῦμα τῶν Βλαχερνῶν [L. 69 p. 37: v. 2) φασιν] φασιν M cf. ad n. X 26].

D. Cracoviae.

Leo Sternbach.

